

CRÁRÁN

1. číslo

školský rok 2017/2018

Milí žiaci, pedagógovia a čitatelia nášho časopisu,

ako to už býva zvykom, opäť sa Vám prihovárime na stránkach školského informáča. Dnes si už len málokto spomenie na bezstarostné letné dni a všetci máme plné ruky práce a plné hlavy povinností. Neúnavne sa venujeme nielen vyučovaniu a získavaniu nových vedomostí, ale i zábavným a obohacujúcim aktivitám po vyučovaní.

I počas roka si však nájdeme čas na spomalenie svojho tempa a zaslúžený oddych. Tým časom sú práve nastávajúce vianočné sviatky, na ktoré už všetci netrpezlivo čakáme. Využime ich na načerpanie radostnej atmosféry, užijeme si vzájomnú blízkosť a najmä sa učme tešiť z maličkostí. Nezabudnime hlavne na dobrú náladu a úsmev . ☺

Základná škola Ladce, Vážska 399

Riaditeľka školy: Mgr. Bronislava Majtánová

Zástupkyňa riad. školy: PaedDr. Mária Hatoková

Výchovný poradca: Mgr. Tomáš Struňák

Ekonomka: Lýdia Jakubechová

Zriaďovateľ: Obecný úrad Ladce

I. stupeň

- 1. ročník : Mgr. Eva Letková
- 2. ročník : Mgr. Jarmila Šelingová
- 3. ročník : Mgr. Daniela Koňuchová
- 4. A : Mgr. Katarína Štefancová
- 4. B : Mgr. Miroslava Bartáková

II. stupeň

- 5. ročník : Ing. Lenka Dideková
  - 6. ročník : Ing. Katarína Šibíková, PhD.
  - 7. ročník : Mgr. Vladimíra Šišková, PhD.
  - 8. ročník : Mgr. Tomáš Struňák
  - 9. ročník : Mgr. Šárka Adamcová
- Ing. Martina Kozlíková, Mgr. Jana Sitárová

Školský klub detí

- I. oddelenie : Mgr. Mária Ďurčíková
- II. oddelenie : Ing. Katarína Chreňová

BACK TO SCHOOL

Legendárny deduško Večerníček oslavuje

Všetci určite dobre poznáme známu zvučku, ktorá sa každý deň ozýva z televízneho vysielania. Počas nej prichádza deduško so svojim verným psíkom a postupne zažívajú hviezdy na oblohe. Spoznávate túto scénu?

Večerníčková zvučka mala premiéru pred štyridsiatimi rokmi (rok 1977), kedy Československá televízia začala s pravidelným farebným vysielaním. Námet a scenár vytvorila Anna Minichová, ten výtvarne stvárnil a režíroval Ladislav Čapek a zvučku nahral Filmový symfonický orchester. Keďže od prvého vysielania ubehlo už 40 rokov, aj zvučka a obraz boli už značne „opotrebované“. Preto boli upravené digitálnymi technológiami, retušou a farebnými korekciami. Celý proces trval 150 hodín a pracoval na ňom 5-členný tím. Večerníček trval 10 minút. Mnohé deti odmietali ísť spať bez tohto milého večerného rituálu.

V začiatkoch však rozprávky po zvučke a scénke s deduškom neboli animované ako sme na to zvyknutí dnes. Boli to rozhlasové rozprávky, ktoré jednoducho herci naživo čítali pred kamerou. Neskôr začala éra čiernobielej tvorby. S deduškom Večerníčkom vyrastali celé generácie detí. Ak v niektorý deň, napríklad pre technickú poruchu, na obrazovky nedorazil, v televízii sa okamžite rozdrnčali telefóny a nahnevaní rodičia sa sťažovali, že im deti doma plačú a čakajú na Večerníček. Zvučka oznamujúca začiatok Večerníčka tiež upozorňovala deti na štyri ročné obdobia. Večerníčková zvučka je jednoznačne najdlhšie vysielanou televíznou zvučkou, ktorá sa na obrazovkách objavuje od svojho vzniku až do súčasnosti. Veríme, že bude súčasťou vysielania i naďalej. ☺

Spracovala : Katka Hudecová

Vyfarbi podľa predlohy

10 ZAUJÍMAVOSTÍ O VIANOCIACH

- ✚ Všetci určite vieme, že počas Vianoc sa slávi narodenie Ježiša Krista. Presný dátum jeho narodenia nie je známy. To, že týmto dňom bude oficiálne 25. december, určil až v roku 350 pápež Július I. Tento dátum bol vybraný zrejme preto, že sa zhodoval s pohanským sviatkom saturnálií, ktorý sa slávil v antickom Ríme a oslavoval boha Saturna. A práve oslavy saturnálií boli podľa niektorých názorov v kresťanskej dobe pretransformované do oslavy Vianoc.
- ✚ Tradičnými vianočnými farbami sú zelená, červená a zlatá. Zelená, zastúpená v podobe stromčeka, imela alebo cezminu, je symbolom života a znovuzrodenia. Červené bobule cezminu predstavujú Kristovu krv, červené jablká odkazujú na Adama. A zlatá zastupuje svetlo a hviezdy.
- ✚ V koledách a vianočných piesňach sa často spieva o bielych Vianociach. Tých sme v poslednej dobe ale veľa nemali. Predstava bielych Vianoc je do veľkej miery pozostatkom tzv. malej doby ľadovej, ktorá na zemi panovala medzi 16. a 19. storočím a teploty boli v priemere o niekoľko stupňov nižšie.
- ✚ Každý jazyk má pre tento sviatok svoje vlastné označenie. Viete ale, ako vzniklo slovo Vianoce? Svoj pôvod má v nemeckom "Weihnachten", ktorý v preklade znamená svätá noc (weihen – svätiť, Nacht - noc). Slovenský výraz je teda iba čiastočným prekladom, prvá časť slova bola len prispôbena nášmu jazyku.
- ✚ Vo viacerých domácnostiach nechýbajú na vianočnom stromčeku okrem klasických ozdôb i malé čokoládové figúrky zabalené v alobale. Práve k nim sa viaže ďalšia zaujímavosť, ktorá súvisí priamo s našou krajinou - čokoládové figúrky majú totiž československý pôvod. :)
- ✚ Súčasťou vianočnej tabule je vyprázaný kapor zo zemiakovým šalátom. Tento pokrm, ale nie je až tak tradičný ako sa mnohí domnievajú. Kapra zaviedla až v 19. storočí vďaka svojej kuchárskej knižke Magdalena Dobromila Rettigová a zemiakový šalát sa k nám dostal až po druhej svetovej vojne z Ruska.
- ✚ Prvý vianočný stromček bol podľa dochovaných záznamov ozdobený v roku 1510 v lotyšskej Rige. Odtiaľ sa tento zvyk dostal do nemeckých krajín a ďalej potom i ku nám. Predtým sa tiež stromček v domácnostiach zavesoval hore nohami na strop.
- ✚ Jedným z vianočných zvykov je bozk pod imelom. Už v dávnych dobách ľudia imelu prisudzovali magické účinky. Keltskí druidi verili, že do domu prináša šťastie a má liečivú moc. Domácnosť malo ochraňovať pred zlými silami a duchmi a bolo tiež spojované s plodnosťou. Páru, ktorý sa pod ním pobozká, má priniesť šťastie v láske a pomôcť mu ku vytúženým potomkom.
- ✚ Na Štedrý večer všetky malé deti netrpezlivo očakávajú zacinkanie zvončeka. Kde sa táto tradícia vzala? V pohanských dobách malo zvonenie zvončeka odháňať zlých duchov a démonov. Neskôr sa kostolné zvony používali na oznamovanie významných udalostí, najprv tých negatívnych ako požiar alebo úmrtie, ale potom tiež tých šťastných, ako bola svadba alebo narodenie. Zvonenie zvončeka si tak ľudia začali spojovať s veselými momentmi.
- ✚ To, že v Amerike nosí darčeky Santa Claus, nie je žiadnym prekvapením. Zaujímavá je ale história vzniku tejto postavy. Bola inšpirovaná skutočnou historickou osobnosťou svätého Mikuláša, ktorý žil v 4. storočí na území dnešného Turecka a bol známy tým, že dával dary chudobným a tým, čo boli v núdzi. Po vyhlásení za svätého sa stal ochrancom detí. V Holandsku získala táto postava meno Sint Nicolaas, v skrátenej verzii Sinter Klaas, čiže ku Santa Clausovi to nemá ďaleko. Sviatok tohto svätca sa na našom území slávil 6. decembra a deti dostávali do topánok malé darčeky. Pôvodne nosila postava svätého Mikuláša modré, zelené alebo biele oblečenie a postupne sa rozširovala i do ďalších krajín. V Amerike potom získala svoju súčasnú podobu vďaka spoločnosti Coca-Cola, ktorá Santa Clausa v 30. rokoch využila vo svojej reklame.

Čo je nové v našej škole???

Pestrý september

V septembri sme opäť naplnili triedy a začali nový školský rok. Počas prvého školského týždňa sa uskutočnili didaktické hry na I.stupni a OČaP na II. stupni.

Záver týždňa sme venovali aj skrášľovaniu našej obce – v spolupráci s OcÚ a Komisiou pre životné prostredie sme vyčistili úsek cesty za lomom v Horných Ladkoch.

Čo sme ešte absolvovali?

- Plavecký výcvik 3.-4.ročník
- Európsky deň jazykov

Bohatý október

V októbri sa žiaci I. a II. stupňa zapojili do mnohých aktivít a tematických dní. V pamäti nám zostane najmä:

- Návšteva žiakov 3.ročníka na Obecnom úrade v Ladoch
- Účast' na recitačnej súťaži s názvom Koyšove Ladce a fantastický úspech našej žiačky Danky Váňovej z 9.ročníka
- Medzinárodný deň školských knižníc – mladší žiaci pracovali na celotriednych aktivitách spojených s čítaním a ilustrovaním prečítanej knihy a starší žiaci si vytvorili selfie s obľúbenou knihou
- 8.ročník česko - slovenského projektu Záložka do knihy spája školy: Tajuplný svet knižných príbehov
- účasť pani riaditeľky a slávnostné prevzatie interaktívnych školských pomôcok na výuku fyziky, techniky a prírodovedy – 6 elektronických stavebníc značky Boffin a jeden notebook značky Lenovo
- účasť žiakov 9.ročníka na prezentácii stredných škôl Trenčianskeho kraja s názvom Stredoškolač
- Súťaž O najkrajšiu tekvičku v ŠKD
- „MAGIC NIGHT“ – noc v škole na II. stupni

Pestrý november

Ani v novembri sme nepoľavili vo svojej činnosti a znovu sme pracovali v rôznych oblastiach.

- Zapojenie sa do charitatívnej zbierky „HODINA DEŤOM“
- Testovanie 5 – monitoring vedomostí žiakov celého Slovenska v predmetoch slovenský jazyk a matematika
- Školské kolo Olympiády v slovenskom jazyku
- Keramika s pani Soničkou
- Prvácka pasovačka – slávnostné prijímanie prvákov do Školského kráľovstva

Vyhodnotenie zberov

Ako každý rok, i tento sme sa zapojili do tradičných aktivít, akými je zber papiera a gaštanov. Výsledky vám prinášame práve tu:

Papier : KOLEKTÍVY

I.stupeň

1. miesto	4. A
2. miesto	3.ročník
3. miesto	1.ročník

II. stupeň

7.ročník
8.ročník
5.ročník

Najlepší jednotlivci : Kornélia Mikušková, Barbora Cvopová, Bibiána Letková, Nina Gančárová, Milan Kušnier, Silvia Kušnierová. Spolu sme nazberali 5 500 kg.

Gaštany: JEDNOTLIVCI

1. miesto	Samuel Čemeš
2. miesto	Kristián Gajdoš, Silvia Števková, Michal Gavlák
3. miesto	Lukáš Šoltés

Naša nová pýcha

Nie na každej škole sa môžu popýšiť žiaci tým, že na výuku chémie, biológie alebo aj fyziky môžu chodiť do modernej učebne. I keď rekonštrukcia chemicko-biologického laboratória trvala štyri roky a stála skoro 20 000,- eur vyplatila sa. Naši žiaci sa radi učia v priestoroch, kde si môžu pomocou pokusov overovať svoje vedomosti. V učebni nechýba digestor na odsávanie výparov, ktoré vznikajú pri miešaní chemikálií, plynové horáky a elektrické zásuvky na striedavý a jednosmerný prúd, nové mikroskopy a iné. Nábytok v učebni zodpovedá najnovším štandardom. Pomôcky na vyučovanie učiteľia a žiaci využívajú aj z projektov, do ktorých sa škola zapojila po minulé roky. Pravdaže pre skvalitnenie výuky sa budeme snažiť i naďalej rozširovať vybavenie učebne. Dúfam, že takéto prostredie podnieti záujem našich detí i o takéto náročné predmety a budú nás reprezentovať na rôznych súťažiach a olympiádach. Výuka v našej novej „chemičke“ pripraví žiakov na stredoškolské štúdium.

Mgr. Bronislava Majtánová

Keď sa deviataci zmenia na básnikov

Laura Ochotnická

Milované Slovensko

Vlast' moja – Slovensko meno má,
každý Slovák či Slovenka v srdci
hrdosť naň schováva.

Hrdosť na predkov, čo národu
pomohli vstať a nikdy
sa nechceli vzdať.

Dnes pýšiť sa národom našim smieme,
i keď ťažkú slinu občas
prehltneme.

Slovensko však veľmi milujeme
a dobré meno šíriť mu aj
naďalej budeme.

I keď svetom brodiť v budúcnosti
chceme, tú našu vlasť v srdci
nosiť budeme.

Preto len dobré slovo povieme
a Slovensko i v dnešných časoch
si bránime a pýšiť sa minulosťou
chceme.

Melánia Kráľová

Slovensko

Ten malý národ v strede Európy,
Slovenskom ľudia nazývajú.
Nie sú v ňom trópy, ba ani subtrópy,
no piesne sa z neho ozývajú.

Pýchou Slovenska Vysoké Tatry sú,
bryndza naša – značka je veľká.
Na lúkach, holiach, ovečky sa pasú,
kamzíky horské – radosť preveľká.

Hrdá som a chrániť ťa budem,
Slovensko moje, moja vlasť.
No nech už kdekoľvek prídem,
budeš mi v srdci stále rásť.

Diana Kvasnicová

Slovensko

Slovensko, ty náš národ bojovný,
naša krajina statočná
a ten náš jazyk spisovný,
naša pýcha večná.

A tie naše Tatry,
Nízke i Vysoké, zďaleka viditeľné,
stoja tam ako sestry,
na obraze maľované.

Slovensko je moja domovina,
navždy v srdci uložená
ako najstatočnejšia krajina.

Matej Petráš

Slovensko

Som hrdý na našu vlasť,
slovenské územie, najkrajšiu oblasť.
Tá naša „úžasná“ vláda
naše peniaze si odnáša.

Na to teda hrdý nie som,
pozerám sa na to s desom.
Štúr a aj tí ostatní,
bodaj by znovu povstali.

Som hrdý na našu vlasť,
slovenské územie, najstaršiu oblasť.
Hory, lesy pekné máme,
vôbec si to nevážime.

A tak vám tu teraz vravím,
že za svoj národ sa nehanbím.
Veľ aj ja som sa tu narodil,
nerád bych vlasť za hlavu zahodil.

Vysoké Tatry - Kriváň/Lada

Terézia Chlebanová

Slovensko

Slovensko, to srdce Európy,
krivdí mu len človek hlúpy.
Ale my čelíme vysokými horami,
tými krásnymi pyšnými Tatrami.
Síce tu more nemáme,
ale nám to nevaďí, lebo hrdosť máme!
Taktiež sa neodmieta /nevraví nie?/ našim jedlám,
hlavne nie slovenským bedliam.

Veru pekne sa nám tu žije,
nášmu štátu nekrivdíme!
Pýšime sa naším nebom veľkým,
tým krásnym štátom Slovenským.

Patrik Kubiš

Slovensko

Ja som Slováč rodenný,
pôjdem ja do vojny.
Za svoju krajinu biť sa budem
zradcom vlasti veru nebudem.

No tejto krajine vládnu páni,
ktorí si nevážia nič ani.
Vedú našu krajinu do záhuby.
Každý za ňu postaviť sa mal by.

A preto povstaň, drahý ľud môj,
vyhráme tento nevyhrateľný boj.
A preto povstaň, drahý ľud môj,
aby sa už na Slovensku šírila iba pokoj.

Lukáš Mních

Slovensko

Slovensko je náš poklad,
nevymeníme ho ani za dukát.
Slovensko je krásna zem,
rád som, že bývam v nej.

Je to krásny svet,
zobral by som si ju hneď.

To si musíme vážiť,
v oku ju budeme strážiť.
Je to pekný kraj,
čo by som si viacej prial?

Máme tu veľké stáda,
Túlia sa tam ovčie stáda.
Dávajú nám veľa syrov,
akoby sme boli pod hladinou.
Veľa piesní poznáme naspamäť,
spievame si všetky teraz hneď.

Ale najkrajšia je, keď je jeseň,
to zažiarí každá pieseň.
Sladké ovocie nám vždy dáva,
chuťou ju vždy chvália.

Tatry veľké ako hora,
každý kričí z poľa.
Slovensko je iba jedno,
nikomu to nie je jedno.

*Máme radi
Slovensko*

Kúzlo jednej noci...

V posledný októbrový týždeň sa u nás na škole organizovala prespávačka s priam kúzelným názvom „MAGIC NIGHT“. Vstupenkou pre žiakov bol príchod v prestrojení. Mohli sme tu vidieť všetko od rozprávkových postavičiek až po najhrôzostrašnejšie individua z hororových filmov.

Po zábavnej promenáde kostýmov nasledovali súťaže s kvízom, ktoré spoločne vytvorili kompletný tematický program. Ten nám pripravili naši usilovní, šikovní a ochotní deviataci. ☺

Do programu bolo zahrnuté obliekanie kostry, vhadzovanie farebných loptičiek do tekvičiek, súťažné jedenie bieleho jogurtu na čas a vyhľadávanie niekoľkých rozdielov v skupinke obrázkov.

Tieto zaujímavé disciplíny v našom pohotovom programe sa po ich ukončení odmeňovali bodmi, ktoré boli následne pripočítané triedam na bodovacej tabuli. Hodnotila sa aj kreativnosť prepracovaných kostýmov a z každej triedy bol jeden najoriginálnejší žiak odmenený sladkosťou za najlepší kostým kolektívu.

Následne, po programe, mali žiaci voľný čas na občerstvenie sa pizzou a po tejto prestávke sa konala diskotéka, ktorá pretrvávala až do skorých nočných hodín, kedy sa už unavené školopovinné deti odobrali do vyhradených priestorov určených na regeneračný spánok. Ráno sa prebúdali vysmiati s veľkým zážitkom a pozitívnymi neutíchajúcimi spomienkami. Starší žiaci stihli aj sledovať filmy a zabávať sa pri spoločenských hrách.

Väčšina zúčastnených sa z tejto noci strávenej v našej škole veľmi radovala a všetci sa tešia na ďalšiu podobnú akciu, ktorá by sa mohla v nadchádzajúcich mesiacoch zorganizovať znova. ☺

Melánia Králová, Daniela Váňová, Terézia Čuríková, Laura Ochotnícká z 9.ročníka

Aký bol rok 2017?

- ✓ Rok 2017 je druhý najteplejší na Zemi od začatia zaznamenávania teplôt. Celosvetové záznamy teplôt na pevnine a hladine oceánov siahajú až do roku 1880.
- ✓ V Brazílii bol nájdený zatiaľ najväčší smaragd v histórii. Vážil 272 kilogramov.
- ✓ Na Lomnickom štíte namerali najsilnejší náraz vetra od roku 1951
- ✓ V roku 2017 sa na celom svete odohralo 13 teroristických útokov
- ✓ Najpredávanejším autom v roku 2017 bol v Európe Volkswagen Golf
- ✓ Americká spoločnosť Apple oslavuje 10.výročie telefónu značky iPhone
- ✓ V roku 2017 si pripomíname 20.výročie tragickej smrti princeznej Diany
- ✓ Slovensko stratilo jedného zo svojich najvýraznejších umelcov – v roku 2017 zomrel tanečník, sólista, umelecký vedúci a choreograf tanečného súboru Lúčnica
- ✓ Najpopulárnejšími miestami na svete boli v roku 2017 tieto:

Disneyland, Anaheim, USA

Times Square, New York, USA

Central Park, New York, USA

Eiffelova veža, Paríž, Francúzsko

Tokyo Disneyland, Tokio, Japonsko

Disney's Magic Kingdom, Orlando, USA

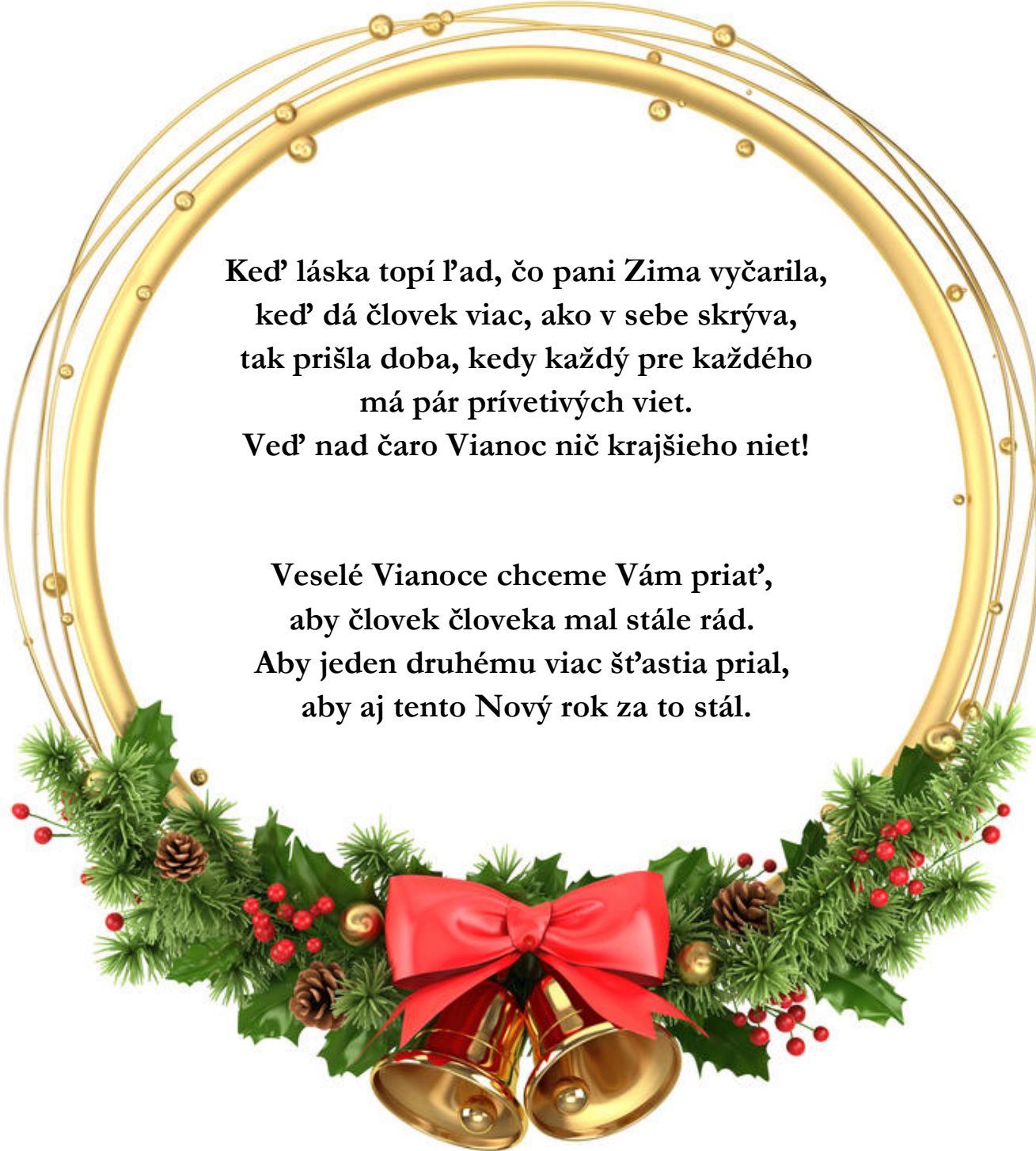
Louvre, Paríž, Francúzsko

Most Brooklyn Bridge, Brooklyn, USA

Disney California Adventure Park, Anaheim, USA

Las Vegas Strip, Las Vegas, USA

Keď láska topí ľad, čo pani Zima vyčarila,
keď dá človek viac, ako v sebe skrýva,
tak prišla doba, kedy každý pre každého
má pár prívetivých viet.
Veď nad čaro Vianoc nič krajšieho niet!

Veselé Vianoce chceme Vám priať,
aby človek človeka mal stále rád.
Aby jeden druhému viac šťastia prial,
aby aj tento Nový rok za to stál.

*Pokojné prežitie vianočných sviatkov, veľa
pohody a radosti v kruhu najbližších a všetko
dobré v Novom roku 2018 želá kolektív
pedagógov, zamestnancov a žiakov zo ZŠ Ladce.*